

**LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS RINKLIAVŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1725 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018 m. rugsėjo 18 d. raštas Nr. ((14.12E-01)-5K-1816027)-6K-1804970	<p>Pagal Rinkliavų įstatymo 4 straipsnio 1 dalį valstybės rinkliava imama už įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ar sprendimuose nustatytas institucijų teikiamas asmenims paslaugas. Kalbant apie valstybės rinkliavos lengvatas pažymime, kad Rinkliavų įstatyme valstybės rinkliavos lengvatos (atleidimas nuo valstybės rinkliavos mokėjimo) paprastai nustatomos socialiai jautrioms grupėms <...>.</p> <p>Įvertinant tai ir tai, kad šiuo metu už įrašymą į lobistų sąrašą ir lobisto pažymėjimo išdavimą imama nedidelio (10 eurų) dydžio valstybės rinkliava, manome, kad asmenų atleidimas nuo valstybės rinkliavos mokėjimo už įrašymą į lobistų sąrašą įstatymo lygiu nebūtų proporcingas siekiamam tikslui. Atsižvelgiant į tai, abejojame Rinkliavų įstatymo projekto tikslingumu ir pagrįstumu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – LVI projektas) ir susijusių įstatymų projektų aiškinamajame rašte (toliau – Aiškinamasis raštas), Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma Rinkliavų įstatymo 6 straipsnyje įtvirtinti aiškia nuostata, kad valstybės rinkliava neimama už įrašymą į lobistų sąrašą ir lobisto pažymėjimo išdavimą, siekiant skatinti lobistinę veiklą ir mažinti administracinę našą asmenims, stekiantiems būti įrašytiems į lobistų sąrašą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu už įrašymą į lobistų sąrašą ir lobisto pažymėjimo išdavimą nustatytas 10 eurų valstybės rinkliavos dydis, o lobistų sąrašė yra apytikriai 80 asmenų, tokia valstybės rinkliava nesukuria didelės pridėtinės vertės, tačiau tik sukuria administracinę našą.</p>
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2018 m. rugsėjo 21 d. raštas Nr. 1D-4718	<p>2. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad lobistas turi teisės akto nustatyta tvarka dalyvauti rengiant ir <i>rengti teisės aktų projektus</i>, teikti pasiūlymus ir paaškinimus dėl teisės aktų projektų turinio ir rengimo. Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte atitinkama teisė yra numatyta ir kitiems lobistinei veiklą vykdančioms asmenims. Tačiau įstatyme nėra numatyta, <i>kokių veiksmų privalo imtis</i> valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir asmenys, kuriems lobistine veikla stiekama daryti įtaką, gavę lobisto ar kito lobistinę veiklą atliekančio asmens parengtą teisės akto projektą (teikti derinti suinteresuotiems asmenims, teikti svarstyti Vyriausybei ar pan.). Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildyti įstatymo 6 straipsnį, numatant valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir asmenų, kuriems lobistine veikla stiekama daryti</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Valstybės ir savivaldybių institucijų pareigas gavus bet koki kreipimasi (įskaitant ir parengtą teisės akto projektą) iš pareiškėjų (įskaitant ir lobistus, kitus lobistinę veiklą vykdančius asmenis) reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai, todėl papildomas reglamentavimas šiuo klausimu Lobistinės veiklos įstatyme (toliau – LVI) būtų perteklinis.</p>

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2018 m. rugsėjo 21 d. raštas Nr. 4-01-7328	<p>įtaka, pareišas (veiksmus, procedūras) gavus lobisto ar kito lobistinę veiklą vykdančio asmens parengtą teisės akto projektą.</p> <p>1. Manome, kad viešojo administravimo subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, neturėtų turėti galimybės būti lobistinės veiklos užsakovu. Atitinkamai, LVĮ projektu neturėtų būti atsisakoma galiojančio Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatos.</p> <p>2. Siekdami vienodinti praktiką dėl nepriekaištingos reputacijos ir atsižvelgdami į praktikoje pasitaikančias situacijas, atkreipiame dėmesį į 2018 m. rugsėjo 10 d. antikorupcinio vertinimo išvadą Nr. 4-01-6982 „Dėl nepriekaištingos reputacijos ir atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės“, ir siūlome LVĮ projekto 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte papildomai numatyti, jog lobistu taip pat neturi teisės būti atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas fiziniai asmenys.</p> <p>4. Atsižvelgiant į tai, kad lobistais laikomi ir juridiniai asmenys, siekiant viešumo ir skaidrumo siūlome LVĮ projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyti pareigą papildomai viešai skelbti fizinius asmenis, kurie atstovauja juridinį asmenį – lobistą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kaip nurodyta Aiškinamajame rašte, pastabos teikėjų nurodyto draudimo LVĮ projektu siekiama aisakyti kaip perteklinio, kadangi šiuo atveju svarbu ne įtvirtinti absoliutų draudimą būti lobistinės veiklos užsakovu, bet užtikrinti, kad šiuo metu LVĮ 8 straipsnyje nurodyti asmenys, būdami lobistinės veiklos užsakovais, laikytųsi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų. Pavyzdžiui, valstybės tarnautojas, kuris dalyvauja rengiant teisės aktų projektus, kitoje srityje, nesusijusioje su jo vykdomomis funkcijomis, galėtų būti lobistinės veiklos užsakovu, jei tai nesukelia viešųjų ir privačių interesų konflikto.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Jei teismo nutartimi ar nuosprendžiu buvo pripažinta, kad asmuo padarė korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, tačiau jis atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, sutinkame, kad tokio asmens negalima laikyti turinčiu nepriekaištingą reputaciją, todėl atitinkamai papildytas LVĮ projekto 3 straipsnio 1 dalies 3 punktas.</p> <p>Asmuo, nuosprendžiu pripažintas padaręs korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, tačiau atleistas nuo bausmės arba turės teistumą (jei jis nėra panaikintas) ir negalės būti laikomas nepriekaištingos reputacijos (pagal LVĮ projekto 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą), arba, jei jis įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio isiteisėjimo dienos nepraėjo šeši mėnesiai, jis taip pat nebus laikomas turinčiu nepriekaištingą reputaciją (pagal LVĮ projekto 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą), todėl, manytume, pagrindo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą papildyti nuostata, susijusia su asmens atleidimu nuo bausmės, nėra poreikio.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siekiant lobistinės veiklos viešumo ir skaidrumo, LVĮ projekto 12 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta, kad viešai skelbiami įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodyti skaidrių teisėkūros procesų deklaracijų duomenys, o LVĮ projekto 10 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad skaidrių teisėkūros procesų deklaracijoje lobistinę veiklą vykdančias asmuo privalo nurodyti, be kita ko, juridinio asmens atstovo (veikiančio konkrečiu atveju) vardą, pavardę. Taigi,</p>
---	--	---

<p>Lietuvos statybininkų asociacijos 2018 m. rugsejo 5 d. raštas Nr. 12-VYR-096</p>	<p>Siūlome atsisakyti reikalavimo, kad deklaracijas teiktų lobistas <...>. Valstybės politiko ar tarnautojo darbą pasirinkęs asmuo turi užtikrinti teisėkūros skaidrumą <...>. Teisės aktai numato principą, kad valstybė neturėtų reikalauti iš fizinių ir juridinių asmenų tos informacijos, kurią turi ar gali susirinkti iš savo vidinių šaltinių <...>. Jeigu deklaracijas teiks tik lobinamas asmuo, bus išvengta ginčų dėl to, kad politikas, tarnautojas ir lobistas gali skirtingai interpretuoti vieną ar kitą situaciją <...>. Nėra jokios objektyvios būtinybės „dvigubam“ deklaravimui bei „kryžminiams“ deklaracijų patikrinimams <...>.</p>	<p>fiziniai asmenys, kurie veiks juridinio asmens vardu, bus išviešinti teikiant skaidrių teisėkūros procesų deklaracijas. Pastebėtina, kad lobistas juridinis asmuo, siekdamas įsirašyti į lobistų sąrašą, gali iš anksto nežinoti, kokiam fiziniam asmeniui savo vardu ateityje paves vykdyti lobistinę veiklą.</p> <p>Neatsižvelgta. Kaip nurodyta Aiškinamajame rašte, LVI projektu siūloma nustatyti asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, vadinamą kryžmine pareigą deklaruoti jų atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą, siekiant sudaryti geresnes galimybes vykdyti lobistinės veiklos priežiūrą. Jei, nustatčius atitinkamą pareigą asmenims, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, kartu būtų atsakyta tokios lobistų pareigos, nebūtų pasiektas tikslas vykdyti efektyvią lobistinės veiklos priežiūrą. LVI projektu siūlomos nuostatos dėl skaidrių teisėkūros procesų deklaracijų teikimo sudarytų galimybes palyginti lobistų ir asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, deklaruojamą informaciją, taip pat skatintų pačius lobistus vykdyti lobistinę veiklą skaidriai. Pažymėtina, kad deklaracijų teikimo atveju netaikytinas Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintas vieno langelio principas, numatantis, kad prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektu, prireikus – ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimančias viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusį asmenį. Jei teisės aktuose būtų įtvirtinta tik asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, pareiga deklaruoti jų atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą, tokiems asmenims dėl vienokių ar kitokių priežasčių nedeklaravus jų atžvilgiu vykdytos lobistinės veiklos, lobistinės veiklos atvejis apskritai liktų neišviešintas ir nebūtų pasiekti LVI tikslai: užtikrinti lobistinės veiklos viešumą ir skaidrumą, užkirsti kelią neteisėtai lobistinei veiklai.</p>
<p>Lietuvos advokatūros 2018 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. 769</p>	<p><...> Nepaisant to, kad Projekte atsisakoma administracinių sprendimų įtraukties, abejotina, ar problematika, susijusi su atstovavimu ir lobistinės veiklos santykiu, laikytina pašalinta individualių teisės aktų atžvilgiu. Advokatūros nuomone, šios abejonės galėtų būti pašalintos nustatant, kad lobistine veikla laikytina tik</p>	<p>Neatsižvelgta. Siekiant LVI efektyvaus veikimo, taip pat siekiant sudaryti realias galimybes veiksmingai lobistinės veiklos priežiūrai, iš lobistinės veiklos apibrėžties, o kartu ir iš LVI taikymo srities siūloma išbraukti administracinius sprendimus. Toks pakeitimas ženkliai susiaurina LVI taikymo sritį ir šiame</p>

<p>tikroji lobistine veikla <...> ir tik dėl norminių teisės aktų priėmimo arba nepriėmimo.</p>	<p>Advokatūra taip pat norėtų atkreipti dėmesį į teisiškai potencialiai dviprasmiškas situacijas, kuriose pagal Projekto galėtų atsidurti advokatai, teikiančys teisinę paslaugą savo klientams pagal Advokatūros įstatymą. Pirmiausiai paminėtinos situacijos, kuomet advokatas pagal teisinių paslaugų sutartį atstovauja klientą arba dalyvaudamas kartu su klientu jam pataria, pavyzdžiui, Vyriausybės ar Seimo komitetų ar kitokiuose protokoluojamuose posėdžiuose. <...> Nedarant tokio skirtumo vienodai savo kontaktus turėtų deklaruoti tiek advokatas (net ir registravęsis lobistu), vietoje konsultuojantis savo klientą viešame ir atviraime posėdyje, tiek ir advokatas <i>tête-à-tête</i> susitinkantis su asmeniu, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaka. <...> tik vienintelis ir pakankamai subjektyvus kriterijus – ar asmuo kviečiamas, ar pats siekia dalyvauti posėdyje, – iš esmės nulemia, jog advokato veikla yra arba nėra laikoma lobistine. <...> advokato dalyvavimas ne tik konsultavimosi su visuomene procedūroje (Projekto 8 straipsnio 4 punktas), tačiau bet kokiaje Teisėkūros pagrindų įstatymo procedūroje <...> neturėtų būti vertinamas kaip lobistine veikla.</p>	<p>etape, siekiant išviesinti daromą poveikį teisėkūrai, papildomas LVĮ taikymo srities siaurinimas nebūtų pagrįstas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>LVĮ projektu keičiamo įstatymo 7 straipsnio 8 punkte siūloma nustatyti naują išimtį, kas nelaikoma lobistine veikla: asmenų veikla, kai jie dalyvauja viešuose susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose, kituose viešuose renginiuose ir (ar) renginiuose, kurie viešai transliuojami.</p>
<p><...> ar nebus sukuriamą potencialiai pavojinga situacija, kuomet viena santykio šalis susitikimą laikys lobistine veikla, o kita – ne, manydama, kad tai įprasta teisėkūros procedūra.</p>	<p>LVĮ projekto 7 straipsnio 2 punkte numatyta, kad lobistine veikla nelaikoma asmenų veikla, kai jie valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų iniciatyva ir kvietimu atlygintinai ar neatlygintinai kaip ekspertai ar specialistai dalyvauja susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose teisės aktų projektams rengti pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą, analogiška yra galiojanti LVĮ 7 straipsnio 2 punkto nuostata. Tuo tarpu lobistinės veiklos skiriamasis bruožas ir yra tai, kad asmuo veikia savo iniciatyva ir, net ir nesant parengto teisės akto projekto, siekia daryti poveikį teisėkūrai ir tai daroma lobistinės veiklos užsakovo ar lobistinės veiklos naudos gavėjo interesais. Pažymėtina, kad tie atvejai, kai asmuo dalyvauja teisėkūros procedūrose teisėkūros subjektų (institucijų) iniciatyva, nepatektų į LVĮ reguliavimo sritį, kadangi tokiau atveju teisėkūros subjektai patys inicijuoja konsultavimąsi su visuomene, kviesdami teikti pasiūlymus dėl konkretaus projekto, o pasiūlymų teikimas ar dalyvavimas posėdžiuose, kurie organizuojami gautiems pasiūlymams vertinti, nebūtų laikomas lobistine veikla.</p>	<p>Vis dėlto, jei dėl lobistinės veiklos užsakovo ar lobistinės veiklos naudos gavėjo interesų būtų inicijuojamas teisės akto projekto parengimas ir vėliau dalyvaujama posėdžiuose, kuriuose svarstomas teisės akto projektas, siekiant, kad būtų priimti atitinkami teisės aktų pakeitimai, nebūtų pagrįsto tokios veiklos nelaikyti lobistine veikla.</p>	<p>LVĮ projektu siūlomos nuostatos dėl skaidrių teisėkūros procesų deklaracijų teikimo ir dėl vadinamos kryžminės deklaravimo pareigos nustatymo tiek lobistams, tiek asmenims, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaka, sudarytų galimybes palyginti lobistinę veiklą vykdančių asmenų ir asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, deklaruojamą informaciją ir, esant neatitiktumui, priežiūrą vykdanči institucija gautų aiškintis, tikrinti, kodėl viena iš santykio šalių nedeklaravo lobistinės veiklos ar pagrįstai veiklą deklaravo kita santykio šalis. Pažymėtina, kad pastabų teikėjų nuogastavimas dėl pavojingų situacijų ar neigiamo poveikio, kai lobistine</p>

	<p>veiklą deklaruos tik viena iš santykio šalių, nėra pagrįstas, kadangi pagal LVI projekto nuostatas, jei lobistas nepateiktų deklaracijos, jo lobistinė veikla būtų tik stabdoma ir vėl būtų atnaujinama, jei deklaracija būtų pateikta (žr. 8 straipsnį). Be to, lobistui dėl atsitiktinio deklaracijos nepateikimo būtų galima taikyti mažareikšmio įstatymo reikalavimų pažeidimo insitūtą (žr. LVI projekto 15 straipsnį ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą).</p> <p>Papildomai pažymėtina, kad, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Europos Komisijos susitarimo dėl skaidrumo registro organizacijos ir savarankiškai dirbantiems asmenims, dalyvaujantiems formuojant ir įgyvendinant ES politiką (toliau – EP ir EK Susitarimas dėl skaidrumo registro), 12 dalyje nustatyta, kad į skaidrumo registrą neįtraukiama <i>ES institucijų ar Europos Parlamento narių tiesioginiu ir individualiu prašymu</i> (pavyzdžiui, jei retkarčiais arba reguliariai prašoma suteikti faktinės informacijos, duomenų arba ekspertų žinių) vykdoma veikla, taigi, priskiriant tam tikrą veiklą prie lobistinės veiklos, taip pat vadovaujamosi kriterijumi, ar asmuo veikia savo ar institucijų iniciatyva.</p>
<p><...> Advokatūra įžvelgia riziką, kad lobizmu gali būti pripažįstamas bet koks nuomonės pareiškimas, kritika ir pan. <...> Projekte turėtų būti išskirtos ir reglamentuotos tik tos teisės ir pareigos, kurios būdingos tik lobistui ir lobistinei veiklai <...>.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>LVI projekto 7 straipsnio 6 punkte aiškiai ir tiesiogiai numatyta, kad <i>lobistine veikla nelaikoma fizinio ar juridinio asmens pareikšta nuomone dėl teisėkūros</i>, išskyrus atvejus, kai asmuo parengia konkrečių teisės akto projektą (projektus) ir siūlo inicijuoti šio teisės akto projekto svarstymą teisės akto nustatyta tvarka. Kaip nurodyta Aiškinamajame rašte, nurodytu pakeitimu nesiekama riboti asmenų iniciatyvos ir teisės reikšti savo nuomonę kreipiantis į politikus ar kitus viešus asmenis ir siūlant spresti tam tikras problemas, atkreipiant dėmesį į neįtakamą teisinį reguliavimą. Pavyzdžiui, jei asmuo (raštu ar žodžiu) kreiptųsi į kompetentingą instituciją ar politiką ir nurodytų, kad tam tikras teisinis reguliavimas yra ydingas, todėl keistinas, toks kreipimasis nelaikytinas lobistine veikla, tačiau laikytinas fizinio ar juridinio asmens pareikšta nuomone dėl teisėkūros, todėl toks kreipimasis neturėtų būti deklaruojamas.</p> <p>Papildomai pažymėtina, kad LVI projekto 11 straipsnio 2 dalies 4 punkte siekiama įtvirtinti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos funkciją teikti lobistams, asmenims, kuriems lobistinė veikla siekiama daryti įtaką, ir institucijoms, kuriose dirba asmenys, kuriems lobistinė veikla siekiama daryti įtaką, <i>metodinę pagalbą ir rekomendacijas</i> lobistinės veiklos klausimais, taigi,</p>

		<p>dėl konkrečių su lobistine veikla susijusių klausimų praktikoje, be kitam ko, būtų galima kreiptis ir į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją.</p> <p>LVI projekto 4 straipsnyje numatytos lobisto pareigos ir yra būdingos tik lobistui. Dėl LVI projekto 4 straipsnyje įtvirtintų lobisto teisių pažymėtina, kad šiuo atveju siekiama išskirti tas teises, kurios būdingos vykdant lobistinę veiklą. Tai nepaneigia fakto, kad tokias teises gali turėti ir kiti asmenys, vykdantys ne lobistinę, o kitokia veiklą (pavyzdžiui, teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauti rengiant ir rengti teisės aktų projektus, teikti pasiūlymus ir paaiškinimus dėl teisės aktų projektų turi teisę ir valstybės tarnautojai, bet tai nereiškia, kad ši teisė neturėtų būti pabrėžiama kalbant apie lobistus).</p>
	<p><...> lobistinės veiklos samprata tikslintina ir atsižvelgiant į situacijas, kuomet advokato atstovaujamo kliento atžvilgiu teismai yra priėmę sprendimus dėl netinkamo teisinio reguliavimo <...>. Tokiu atveju net ir <i>tête-à-tête</i> susitikimai su Lobistinės veiklos įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatytais asmenimis, mūsų nuomone, neturėtų būti laikomi lobistine veikla <...>. Lobistine veikla jokiais atvejais neturėtų būti laikoma veikla, susijusi su vykstančių ginčų sprendimu <...>.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sistemiškai vertinant LVI projekto nuostatas, nesiekiamo lobistine veikla laikyti atvejų, kai tam tikri teisės aktų pakeitimai yra reikalingi įgyvendinant teismų sprendimus konkrečiose bylose ar vykstant ginčų sprendimui teisės aktų nustatyta tvarka.</p>
<p>Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2018 m. rugsėjo 19 d. raštas Nr. S-749</p>	<p>2. Atkreipiame dėmesį, kad informacinė sistema yra duomenų apdorojimo, o ne skelbimo priemonė. Siūlome tikslinti Projekto 13 straipsnį šiuo aspektu ir aiškiai atskirti duomenų skelbimą nuo duomenų tvarkymo. Kartu siūlytina tikslinti Projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte formuluotę „gali būti“ bei Projekto 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte formuluotę „skaidrių teisėkūros procesų skirsnyje“ kaip nepakankamai aiškias ir apibreztas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>LVI projekto 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, siekiant užtikrinti lobistinės veiklos viešumą ir skaidrumą, užkirsti kelią neteisėtai lobistinei veiklai, skaidrių teisėkūros procesų informacinėje sistemoje tvarkoma ir Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainėje viešai skelbiama atitinkama šioje dalyje toliau nurodoma informacija. Taigi, ta pati informacija bus tvarkoma informacinėje sistemoje ir skelbiama Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainėje, o duomenų tvarkymas 12 straipsnyje atskirtas nuo duomenų skelbimo.</p> <p>LVI projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte atsisakyta formuluotės „gali būti“ ir „skaidrių teisėkūros procesų skirsnyje“:</p>
	<p>3. Projekto 13 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas ir visame straipsnyje naudojamas konkretus Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos valdomos informacinės sistemos pavadinimas. Toks informacinės sistemos pavadinimo įtvirtinimas Projekte gali būti apsunkinantis priimančiam sprendimui steigti naują ar praplėsti jau sukurta</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos valdomos informacinės sistemos pavadinime atsakyta žodžių „duomenų tvarkymo“.</p> <p>Konkretus informacinės sistemos pavadinimas LVI projekte nurodytas, siekiant teisinio aiškumo. Be to, konkretūs informacinių sistemų pavadinimai nurodyti ir kituose galiojančiuose įstatymuose (pavyzdžiui, Teisėkūros</p>

	<p>informacinę sistemą funkcionalumais, reikalingais su lobistine veikla susijusių duomenų tvarkymui. Siūlome konkretaus pavadinimo įtvirtinimo Projekte atsisakyti. Kartu pastebime, kad visose informacinėse sistemose yra tvarkomi duomenys, todėl jos pavadinime „duomenų tvarkymo“ yra perteklinis.</p>	<p>pagrindų įstatyme – Teisės aktų informacinė sistema, Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme – Socialinės paramos šeimai informacinė sistema, Architektūros įstatyme – Licencijų informacinė sistema ir kt.).</p>
<p>Lietuvos pramonininkų konfederacijos 2018 m. rugsėjo 19 d. raštas Nr. S.204</p>	<p>Siūlome atsisakyti dvigubo deklaravimo, numatant pareigą patirtą poveikį deklaruoti politikams. Siekiamas įtvirtinti kryžminis deklaravimas gali sukelti problemų vien dėl to, kad susitikimo šalys gali skirtingai interpretuoti „kontaktą“ <...>.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. argumentus, pateiktus vertinant Lietuvos statybininkų asociacijos 2018 m. rugsėjo 5 d. rašte Nr. 12-VYR-096 pateiktą pastabą.</p>
<p>Asociacijos „Investors' Forum“ 2018 m. rugsėjo 19 d. raštas</p>	<p>Įstatymo projekte siūlomi reikalavimai registruoti kiekvieną pasiūlymą, dėl kurio siekiama daryti įtaką, ir kiekvieną priemonę, kuri buvo panaudota, siekiant daryti įtaką, prieštarauja proporcingumo principui ir apkrautų subjektus administracine našta, o surinkta informacija nesukurtų visuomenei vertės.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. LVĮ projekto 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, jei dėl konkretaus teisės akto projekto vykdoma tęstinė lobistinė veikla, lobistas <i>privalo deklaruoti tik lobistinės veiklos pradžia</i>. Jei dėl konkretaus teisės akto projekto vykdoma tęstinė lobistinė veikla keičiasi šio straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys, skaidrių teisėkūros procesų deklaracija tikslinama Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka skaidrių teisėkūros procesų informacinėje sistemoje.</p>
	<p>Įstatymo projektu yra siūloma įteisinti kryžminį lobistinės veiklos deklaravimą. Manome, jog esant šiai abipusei prievolei gali kilti pavojus, kuomet skirtingos šalys gali skirtingai suinterpretuoti tam tikrą kontaktą. Siekiant to išvengti būtų logiškiausia pareigą deklaruoti lobistinę veiklą numatyti tik politikams ir pareigūnams <...>.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. argumentus, pateiktus vertinant Lietuvos statybininkų asociacijos 2018 m. rugsėjo 5 d. rašte Nr. 12-VYR-096 pateiktą pastabą. Papildomai pastebėtina, kad pastabų teikėjų nuogaštavimas dėl pavojingų situacijų ar neigiamo poveikio, kai lobistinė veikla deklaruos tik viena iš santykio šalių, nėra pagrįstas, kadangi pagal LVĮ projekto nuostatas, jei lobistas nepateiktų deklaracijos, jo lobistinė veikla būtų tik siabdoma ir vėl būtų atnaujinama, jei deklaracija būtų pateikta (žr. 8 straipsnį). Be to, lobistui dėl atsitiktinio deklaracijos nepateikimo būtų galima taikyti mažareikšmio įstatymo reikalavimų pažeidimo instiūtą (žr. LVĮ projekto 15 straipsnį ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą).</p>
	<p>Lobisto pažymėjimo suteikimas yra perteklinė priemonė, kuomet valstybė kaip tik siekia mažinti biurokratinę naštą <...>.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Lobisto pažymėjimas palengvina veikimą tiek patiems lobistams, tiek asmenims, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma Rinkliavų įstatymo</p>

Lietuvos notarų rūmų 2018 m. rugsėjo 20 d. raštas Nr. S-553	<p>Siūlytina patikslinti (papildyti) LVĮ projekto 8 straipsnio 6 punktą, numatant, kad fizinio ar juridinio asmens pareikšta nuomone dėl teisėkūros yra laikomi ir asmenų įstatymų reguliuojamais būdais oficialiai pateikiami siūlymai (komentarai, pastabos) dėl teisėkūros <...>.</p> <p>Apskritai, abejotina, ar yra tikslinga lobistine veikla laikyti visus atvejus, kuomet yra teikiamas parengtas konkretaus teisės akto projektas ir siūloma inicijuoti šio teisės akto projekto svarstymą teisės aktu nustatyta tvarka, kai tai daroma oficialiai, bet nebūtinai konsultavimosi su visuomene metu.</p>	<p>6 straipsnyje įtvirtinti aiškia nuostata, kad valstybės rinkliava neimama už įrašymą į lobistų sąrašą ir lobisto pažymėjimo išdavimą, siekiant skatinti lobistinę veiklą ir mažinti administracinę našta asmenims, siekiantiems būti įrašytiems į lobistų sąrašą.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomas papildymas būtų perteklinis, kadangi pagal LVĮ projekto 7 straipsnio 6 punktą nuomone dėl teisėkūros būtų suprantama plačiau, be to, lobistine veikla nebūtų laikoma ir konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai ir vertinimai pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą.</p> <p>Kaip nurodyta Aiškinamajame rašte, LVĮ projekto 7 straipsnio 6 punkto nuostata tikslinama, siekiant užkirsti galimybės slėpti ir vengti deklaruoti tikruosius siūlomų ar priimamų teisės aktų projektų iniciatorius.</p>
Lietuvos laisvosios rinkos instituto 2018 m. rugsėjo 21 d. raštas Nr. 1.16-65	<p>Projekto 8 straipsnio 2 punktas teigia, kad lobistine veikla nelaikoma „asmenų veikla, kai jie valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų iniciatyva ir kvietimu atlygintinai ar neatlygintinai kaip ekspertai ar specialistai dalyvauja susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose teisės aktų projektams rengti pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą“. <...> Lobistinės veiklos apibrėžimas ne pagal veiklos esmę, o pagal tai, kas inicijavo veiklą, sukelia keletą pavojų. Pirma, kyla pavojus, kad pilietinės visuomenės atstovai ir / ar organizacijos, užsiimančios identiška veikla, būtų traktuojamos skirtingai (lobizmo buvimo fakto prasme), priklausomai nuo tuometinės valdžios simpatijų / antipatijų.</p> <p><...> Antra, dėl neefektyvaus ir nepakankamai skaidraus teisėkūros proceso visuomenės organizacijoms ir atstovams gali būti sudėtinga sureaguoti į įstatymo projektus per derinimą su visuomene skirtą laiką. <...> reagavimas po termino gali būti pripažintas kaip neatitinkantis Projekto 8 straipsnio 4 punkto</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>LVĮ projekto keičiamo įstatymo 7 straipsnio 8, 9 punktuose siūloma nustatyti naujas išimtis, kas nelaikoma lobistine veikla: asmenų veikla, kai jie dalyvauja viešuose susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose, kituose viešuose renginiuose ir (ar) renginiuose, kurie viešai transliuojami; asmenų veikla, kai jie viešai skleidžia informaciją visuomenės informavimo priemonėje.</p> <p>LVĮ projekto 7 straipsnio 2 punkte numatyta nuostata yra analogiška galiojančio LVĮ 7 straipsnio 2 punkto nuostatai, kuri sieja asmens veiklos nelaikymą lobistine veikla su pačių institucijų iniciatyva. Tuo tarpu lobistinės veiklos skiriamasis bruožas ir yra tai, kad asmuo veikia savo iniciatyva ir, net ir nesant parengto teisės akto projekto, siekia daryti poveikį teisėkūrai ir tai daroma lobistinės veiklos užsakovo ar lobistinės veiklos naudoto gavėjo interesais. Pažymėtina, kad tie atvejai, kai asmuo dalyvauja teisėkūros procedūrose teisėkūros subjektų (institucijų) iniciatyva, nepatektų į LVĮ reguliavimo sritį, kadangi tokie atvejai teisėkūros subjektai patys inicijuoja konsultavimąsi su visuomene, kviesdami teikti pasiūlymus dėl konkretaus projekto, o pasiūlymų teikimas ar dalyvavimas posėdžiuose, kurie organizuojami gautiems pasiūlymams vertinti, nebūtų laikomas lobistine veikla. Be to, teisėkūros praktikoje, jei pastabos konkreitiems teisės aktų</p>

<p>Lietuvos verslo konfederacijos ir Lietuvos darbdavių konfederacijos 2018 m. rugsėjo 21 d. raštas</p>	<p>(konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai ir vertinimai pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą), t. y. tuo, kas nelaikoma lobistine veikla, ir būti pripažintas lobizmu.</p>	<p>projektams pateikiamos pasibaigus nustatytam pastabų teikimo terminui, tokia asmenų veikla nelaikoma lobistine veikla ir vertinama kaip konsultavimosi su visuomene metu teikiami pasiūlymai ir vertinimai.</p> <p>Papildomai pažymėtina, kad, pavyzdžiui, EP ir EK Susitarimo dėl skaidrumo registro 12 dalyje nustatyta, kad į skaidrumo registrą neįtraukiama ES institucijų ar Europos Parlamento narių tiesioginių ir individualių prašymų (pavyzdžiui, jei retkarčiais arba reguliariai prašoma suteikti faktinės informacijos, duomenų arba ekspertų žinių) vykdoma veikla, taigi, priskiriant tam tikrą veiklą prie lobistinės veiklos, taip pat vadovaujamosi kriterijumi, ar asmuo veikia savo ar institucijų iniciatyva.</p>
	<p><..> kuriami pertekliniai apribojimai socialiniame dialoge dalyvaujantiems ir skaidriai veikiančioms asociacijoms, kurie iš esmės apsunks jų dalyvavimą teisėkūros procesuose <..>.</p> <p>Asociacijos yra viešos organizacijos, kurios veikia pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, atstovaudamos savo narių arba kitus viešus interesus. Priešingai nuo profesionalių lobistų, kurie (paprastai už atlyginimą) atstovauja įvairių klientų interesams, asociacijos, kaip juridiniai asmenys, yra steigiamos būtent savo narių interesų atstovavimui, todėl jų atstovaujami interesai yra pakankamai apibrėžti, aiškūs ir vieši. Be to, atstovaujami interesai yra deklaruojami ir viešai prieinamuose dokumentuose (įstatuose, veiklos ataskaitose), kuriuos viešinti asociacijos įpareigoja Asociacijų įstatymas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>LVI projektu keičiamo įstatymo 7 straipsnio 8, 9 punktuose siūloma nustatyti naujas išimtis, kas nelaikoma lobistine veikla: asmenų veikla, kai jie dalyvauja viešuose susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose, kituose viešuose renginiuose ir (ar) renginiuose, kurie viešai transliuojami; asmenų veikla, kai jie viešai skleidžia informaciją visuomenės informavimo priemonėje.</p> <p>Kaip nurodyta Aiškinamajame rašte, siekiant lobistinės veiklos skaidrumo, siūloma patikslinti LVI 7 straipsnio 7 punkte numatytą neaiškia išimtį, kad lobistine veikla nelaikomos kitos specialiujų įstatymų arba įstatų nustatyta tvarka vykdomos veiklos, kurios tenkina viešąjį interesą. Siūloma nustatyti, kad lobistine veikla nelaikoma viešųjų juridinių asmenų, tiesiogiai nurodytų specialiuose įstatymuose, veikla, tenkinanti viešąjį interesą. Patikslinus šią išimtį, didesnei grupei subjektų būtų sudarytos vienodos sąlygos daryti įtaką politikos formavimui ir teisėkūrai, asmenų veikla, kuri pagal turinį atitinka lobistinės veiklos požymius, būtų laikoma lobistine veikla. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) nuomone, lobistinė veikla neturėtų būti siejama su organizacijos veiklos tikslu (viešas interesas ar privatus), bet stėtina su konkrečia veikla (siekiu daryti įtaką dėl teisės aktu), ir tas siekis daryti įtaką turėtų būtų visuomenei aiškeltas. Pažymėtina, kad šiuo atveju vadovaujamosi EBPO rekomendacijomis Lietuvai dėl lobistinės veiklos teisinio reguliavimo. Be to, sumažėtų galimybės asociacijoms, atstovaujantioms verslo ar kitiems privatiems interesams, išvengti savo siekiamos daryti įtakos priimamiems politiniams sprendimams viešiniui.</p> <p>Pažymėtina, kad, tikslinant aukščiau aptartą išimtį dėl LVI netaikymo konkrečioms subjektams, atsižvelgta į Vyriausiosios tarnybinės etikos</p>

	<p><...> Pabrėžiame, jog kreipimą pasirašančios verslo organizacijos, kaip ir kitos asociacijos, nėra sietinos su profesionalia lobistine veikla, todėl nepitaria Projektu siūlomam lobistinės veiklos reglamentavimui, kuris lemtų ne tik asociacijų priskyrimą prie lobistinės veiklą vykdančių asmenų, bet ir sukurtų perteklinę administracinę našą socialiniame dialoge dalyvaujantiems šalims bei inėštų sumaištį į teisėkūros procesą dėl kryžminio deklaravimo pareigos (kadangi projekte lobizmo sąvoka yra itin plati, neišvengiamai bus situacijų, kai skirtingos šalys skirtingai traktuos „kontakto“ pobūdį, todėl tikslingiau būtų numatyti pareigą teikti deklaracijas tik vienai santykie „pusei“ – politikams ir pareigūnams).</p>	<p>komisijos, kuri prižiūri, kaip įgyvendinamas LVĮ, teikia rekomendacijas dėl šio įstatymo nuostatų tobulinimo bei įgyvendinimo, kuri analizuoja LVĮ taikymo problemas, taip pat „Transparency International“ Lietuvos skyriaus, kurio vienas iš veiklos tikslų yra iniciatyvų, skatinančių skaidrumą ir netoleranciją korupcijai, kūrimas, siūlymus ir nuomones.</p> <p>Papildomai pažymėtina, kad, pavyzdžiui, EP ir EK Susitarimo dėl skaidrumo registro 8 dalyje numatyta, kad visos organizacijos ir savarankiškai dirbantys asmenys, <i>nepriklausomai nuo jų teisinio statuso</i>, užsiimančius į skaidrumo registrą įtraukta veikla ar besirengiantys ja užsiimti, turėtų užsiregistruoti skaidrumo registre.</p>
	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. argumentus, pateiktus vertinat Lietuvos statybininkų asociacijos 2018 m. rugsejo 5 d. rašte Nr. 12-VYR-096 pateiktą pastabą.</p> <p>Papildomai pastebėtina, kad pastabų teikėjų nuogastavimas dėl sumaišties, kai lobistinė veiklą deklaruos tik viena iš santykie šalių, nėra pagrįstas, kadangi pagal LVĮ projekto nuostatas, jei lobistas (būtent lobistas, o ne bet kuris kitas asmuo) nepateiktų deklaracijos, jo lobistinė veikla būtų tik stabdoma ir vėl būtų atnaujinama, jei deklaracija būtų pateikta (žr. 8 straipsnį). Be to, bet kuriam lobistine veiklą vykdančiam juridiniam ar fiziniam asmeniui dėl asitiktinio deklaracijos nepateikimo būtų galima taikyti mažareikšmio įstatymo reikalavimų pažeidimo institutą (žr. LVĮ projekto 15 straipsnį ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. argumentus, pateiktus vertinat Lietuvos statybininkų asociacijos 2018 m. rugsejo 5 d. rašte Nr. 12-VYR-096 pateiktą pastabą.</p> <p>Papildomai pastebėtina, kad pastabų teikėjų nuogastavimas dėl sumaišties, kai lobistinė veiklą deklaruos tik viena iš santykie šalių, nėra pagrįstas, kadangi pagal LVĮ projekto nuostatas, jei lobistas (būtent lobistas, o ne bet kuris kitas asmuo) nepateiktų deklaracijos, jo lobistinė veikla būtų tik stabdoma ir vėl būtų atnaujinama, jei deklaracija būtų pateikta (žr. 8 straipsnį). Be to, bet kuriam lobistine veiklą vykdančiam juridiniam ar fiziniam asmeniui dėl asitiktinio deklaracijos nepateikimo būtų galima taikyti mažareikšmio įstatymo reikalavimų pažeidimo institutą (žr. LVĮ projekto 15 straipsnį ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą).</p>
<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Kartu teikiami Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos siūloma asmenims, kuriems netaikomas LVĮ, sudaryti galimybę įsirašyti į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą (taip vadinamą skaidrumo sąrašą). Įrašymas į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą būtų neprivalomas, tačiau tokie asmenys turėtų tas pačias teises kaip ir lobistai, taip pat ir teisę iš institucijų gauti informaciją apie inicijuojamus ar rengiamus teisės aktų projektus pagal asmens prašymą nurodytas teisinio reguliavimo sritis. Asmenys, įtraukti į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą, turėtų pareigą kartą per metus deklaruoti savo vykdomą veiklą (elektroniniu būdu teikdami metines ataskaitas) skaidrių teisėkūros procesų informaciniame sistemoje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Kartu teikiami Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos siūloma asmenims, kuriems netaikomas LVĮ, sudaryti galimybę įsirašyti į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą (taip vadinamą skaidrumo sąrašą). Įrašymas į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą būtų neprivalomas, tačiau tokie asmenys turėtų tas pačias teises kaip ir lobistai, taip pat ir teisę iš institucijų gauti informaciją apie inicijuojamus ar rengiamus teisės aktų projektus pagal asmens prašymą nurodytas teisinio reguliavimo sritis. Asmenys, įtraukti į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą, turėtų pareigą kartą per metus deklaruoti savo vykdomą veiklą (elektroniniu būdu teikdami metines ataskaitas) skaidrių teisėkūros procesų informaciniame sistemoje.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Kartu teikiami Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos siūloma asmenims, kuriems netaikomas LVĮ, sudaryti galimybę įsirašyti į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą (taip vadinamą skaidrumo sąrašą). Įrašymas į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą būtų neprivalomas, tačiau tokie asmenys turėtų tas pačias teises kaip ir lobistai, taip pat ir teisę iš institucijų gauti informaciją apie inicijuojamus ar rengiamus teisės aktų projektus pagal asmens prašymą nurodytas teisinio reguliavimo sritis. Asmenys, įtraukti į asmenų, darančių įtaką teisėkūrai, sąrašą, turėtų pareigą kartą per metus deklaruoti savo vykdomą veiklą (elektroniniu būdu teikdami metines ataskaitas) skaidrių teisėkūros procesų informaciniame sistemoje.</p>

Teisingumo ministras
 Elvinas Jankevičius
 2018/11/13